

opadgående retning, så udbygning af kapaciteten er meningsløs, hvis ikke kvaliteten følger med. Kvaliteten skal ikke bare fastholdes, men den skal også forbedres.

CD er enig i, at så mange som overhovedet muligt skal have en uddannelse, og at de, som er egnede til det og gerne vil have det, skal kunne få en videregående uddannelse.

Frit optag, som ministeren henviste til, er jo dog ikke det samme som frit slag, og det skal det heller ikke være. Men CD så gerne, at der i hovedsagen var fri adgang med studentereksamenens bevis i hånden og så et år til at få konstateret sin studieegnethed og derefter blive målt ved en stopprøve. Men vi erkender, at den løsning ikke ligger lige for og slet ikke så længe, der er begrundet tvivl om studentereksamenens værdi og niveau.

De kommende mindre ungdomsårgange kan give et nyt udgangspunkt, og det fremtidige aspekt gør det så meget mere påtrængende, at der også bliver gjort noget ved de kvalitetsmangler, der er konstateret, lige fra folkeskolen og så videre frem.

Når jeg nu opholder mig et øjeblik ved adgangsbegrænsningen, som den fungerer i disse år, vil jeg gerne understrege, at det også efter CD's opfattelse er vigtigt, at adgangsbegrænsningen administreres rimeligt. Jeg vil ikke her afæske undervisningsministeren svar på et brev, som jeg har sendt ham for et stykke tid siden, men dog alligevel nævne et eksempel, hvor et ungt menneske søger optagelse på en uddannelse, i det her tilfælde en jordemoderskole, derefter bliver adviseret om, hvilke tillægskvalifikationer man skal have for at komme ind på denne uddannelse, igen får afslag, derefter igen bliver rådgivet med hensyn til ekstra kvalifikationer og igen får afslag. Tredje gang bliver sagt: Hvis du gør sådan og sådan, går det godt. Men alligevel bliver det et afslag. Da hun så søger fjerde gang og får at vide, at hun er topkvalificeret, men for resten ikke kommer ind, må jeg nok sige, at så er der noget i selve administrationen af adgangsbegrænsningen i det virkelige liv, som ikke rigtig hænger sammen. Jeg ved godt, man ikke skal hænge sig op på ét eksempel, men jeg tror, at vi har fået nogle stykker af dem, og der har da også været en offentlig debat om netop det.

Jeg synes, det er udmærket med rådgivning; jeg synes, det er udmærket, at man i en periode er nødt til at bremse for nogle ting, men der skal vel også være en vis rimelighed i det, og i alt

fald synes jeg, det er ulykkeligt, når et ungt menneske på en eller anden måde bliver bondefanget til hele tiden at gøre lidt mere. Så havde det vel trods alt været både mere fair og mere rimeligt, om den pågældende fra starten havde fået at vide: Dine udsigter her er måske ikke de mest strålende. Efter anden gang eller tredje gang kunne man da have sagt: Skulle vi så ikke finde noget andet?

Dette er selvfølgelig en biside, men adgangsbegrænsning føles naturligvis mere uretfærdig, når sådan nogle eksempler kan hives frem.

Når vi så skal tale om udbygning af kapaciteten, er det heller ikke helt ligeegyldigt, hvordan man bærer sig ad, og hvad det er for en kapacitet, vi taler om. Alle vil have lov til at vælge efter lyst, men uddannelsessystemet er nu altså ikke bare et supermarked, hvor man kan få sine hedeste ønsker opfyldt til discountpris. Det, man ønsker, er ikke nødvendigvis det, man er egnet til, og for at få et mindre frafald og færre skuffelser og for samtidig at få en mere effektiv udnyttelse af den eksisterende kapacitet kunne der gøres mere for en bedre vejledning af de unge. Der er i dag så mange muligheder for uddannelser som aldrig før, og man kan ikke tale om en ordentlig vejledning, hvis den meget groft sagt går ud på at sende alle fra folkeskolen videre i gymnasiet og alle fra gymnasiet videre til universiteterne.

Jeg ved godt, at der mere end nogen sinde satses på vejledning i folkeskolen, men en kortlægning fra Dansk Arbejdsgiverforening i år viser, at en del ikke har taget den formelle skolevejlederuddannelse på Danmarks Lærerbøjskole, og at der er store regionale forskelle. 60 pct. af vejlederne med en uddannelse har fået den for 10-20 år siden, så billedet ser måske slet ikke så lovende ud, når det hele går efter i sømmene.

Nogle steder har vi, som også andre ordførere i dag har nævnt, et søgningsproblem, og det kan have flere årsager. Den manglende kvalitet i undervisningen i matematik og fysik er en af årsagerne til, at interessen for tekniske og naturvidenskabelige områder er blevet svækket, og jeg er glad for det løfte, undervisningsministeren har givet, om en stribe initiativer til løsning af dette problem.

Men det har samtidig betydet dalende kvalitet hos de kandidater, der når så langt. Det er et alvorligt og påtrængende problem, og CD må i hvert fald advare imod, at institutionerne dels sænker eksamenskravene, dels sænker